

حقوق و تعهدات کشاورزان

حسن ذاکریان

www.ketab.ir

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

سرسامه	ذاکریان، حسن، ۱۳۲۹ -
عنوان قراردادی	ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	حقوق و تعهدات کشاورزان / حسن ذاکریان.
مشخصات نشر	تهران: رضوی؛ انتشارات جالبز، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۲۶۶ ص.
شابک	978-622-263-543-5
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه.
موضوع	کشاورزان -- وضع حقوقی و قوانین -- ایران
موضوع	Farmers -- Legal status, laws, etc -- Iran
موضوع	کشاورزی -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	Agricultural laws and legislation -- Iran
موضوع	کاربری زمین های روستایی -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	Land use, Rural -- Law and legislation -- Iran
موضوع	تعهدات (حقوق) -- ایران
موضوع	Obligations (Law) -- Iran
موضوع	آرای حقوقی -- ایران
موضوع	Judgments -- Iran
رده بندی کنگره	۷۸KMH
رده بندی دیویی	۵۵۰.۷۶/۳۴۳
شماره کتابشناسی ملی	۷۵۹۲۷۲۳
وضعیت رکورد	فیا

www.ketab.ir

حقوق و تعهدات کشاورزان

حسن ذاکریان

ناشر: انتشارات جالبز

چاپ: اول، بهار ۱۴۰۰ / ۱۰۰۰ نسخه

قطع: وزیری / تعداد صفحه: ۲۶۶

قیمت: ۸۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۵-۵۴۳-۲۶۳-۶۲۲-۹۷۸

طراح جلد: صالح مقدم

صفحه آرایی: زهرا مهدی زاده

حق چاپ محفوظ است

آدرس: مشهد بلوار شهید رضوی روبروی درب دانشکده روانشناسی دانشگاه فردوسی
تلفن تماس: ۰۹۱۵۹۳۰۹۹۶۳-۰۹۱۵۸۳۱۹۵۳۵-۰۵۱۳۸۷۹۵۲۸۸

فهرست مطالب

مقدمه.....	۱۳
کلیات: مفهوم و معانی حق و حقوق.....	۱۵
گفتار اول - مفهوم حق.....	۱۵
حق چیست؟.....	۱۵
حق « در لغت.....	۱۵
حق در اصطلاح.....	۱۵
گفتار دوم - مفهوم و اقسام حقوق.....	۲۱
حقوق چیست؟.....	۲۱
بخش اول - حقوق کشاورزان.....	۲۳
گفتار اول - مفهوم حقوق کشاورزی و حقوق کشاورزان.....	۲۳
گفتار دوم - موضوع های مهم حقوقی در حوزه کشاورزی.....	۲۵
گفتار سوم - حقوق دام داران.....	۵۴
حقوق دامداران.....	۵۴
بخش دوم.....	۶۱
تعهدات و مسئولیت های کشاورزان.....	۶۱
گفتار اول - مسئولیت و انواع آن.....	۶۲
گفتار دوم - اقسام مسئولیت کشاورزان.....	۶۵
مسئولیت حقوقی و کیفری کشاورز.....	۶۶
گفتار سوم - فهرستی از تعهدات و مسئولیتهای کشاورزان.....	۶۹
گفتار چهارم - نمونه ها و مثال های متعددی از از خطاها و اقدامات برخلاف عرف و قانون برخی از کشاورزان متخلف:.....	۷۱
گفتار پنجم - تعهدات و مسئولیتهای یک کشاورز را در برابر دیگر کشاورزان.....	۷۲

۷۳	گفتار ششم-تعهد کشاورزان در جلوگیری از فرسایش خاک
۷۴	بخش سوم
۷۴	نمونه اراء قضایی از دعاوی مبتلا به کشاورزان روستایی
۷۴	ارا دادگاه ها در حوزه ی حقوق کشاورزان
۷۴	مرجع رسیدگی به اختلافات راجع به چاه های آب
۷۴	چکیده رای
۷۵	خلاصه جریان پرونده
۷۶	رای دیوان
۷۷	مرجع رسیدگی به دعاوی ابطال اختطاریه پلمب چاه آب
۷۷	چکیده رای
۷۷	خلاصه جریان پرونده
۸۰	رای دیوان
۸۸	شرط اعمال حق ارتفاق
۸۹	چکیده رای
۸۹	خلاصه جریان پرونده
۹۷	رای دیوان
۱۰۲	حق ارتفاق خطوط برق بر فراز مزارع
۱۰۳	چکیده رای
۱۰۳	رای بدوی
۱۰۴	رای دادگاه تجدید نظر
۱۳۵	چکیده رای
۱۳۵	رای بدوی

۱۳۷	ابطال سند رسمی ملک بر مبنای موقوفه بودن
۱۳۸	چکیده رای
۱۳۸	خلاصه جریان پرونده
۱۴۹	اقرار بر عدم وقفیت ملک توسط اداره اوقاف
۱۴۹	چکیده رای
۱۴۹	خلاصه جریان پرونده
۱۵۶	رای دیوان
۱۶۴	رای دادگاه در خصوص موقوفه بودن اراضی صدرا صادر شده است
۱۷۴	خلاصه جریان پرونده
۱۸۱	رای شعبه دیوان عالی کشور
۱۸۲	مالکیت انتقال داده شده از طرف اداره منابع طبیعی
۱۸۴	مالک، ملک مورد نظر را نذر شرعی کرده است
۱۸۵	وقفیت محرز نیست که ما بگوییم حریمی هم دارد
۱۸۷	رای شعبه ۲۹ دیوان عالی کشور صحیح است
۱۸۸	اسناد هر ۲ مرحله باطل است
۱۹۱	نظریه دادستان کل کشور
۱۹۸	نظریه:
۲۰۰	رای وحدت رویه شماره ۵۰۸ مورخ ۴/۳/۱۳۶۷ هیأت عمومی دیوان عالی کشور
۲۰۱	اعتراض به تحدید حدود املاک
۲۰۱	چکیده رای
۲۰۱	خلاصه جریان پرونده
۲۰۸	تعارض قاعده ید و بیته

مقدمه

کشاورزان انسانهای پرتلاش - با انگیزه و با حسن نیت و موجب خدمات مفید و موثر برای جامعه انسانی اند. با شور و نشاط با عشق و علاقه کار و تلاش می کنند. کشاورزی از جهات مختلف مهم و مفید است در عرصه های اقتصادی سیاسی فرهنگی و اجتماعی نقش آفرین است. پرداختن به کشاورزی و کشاورزان از هر جهت مهم است به خصوص از نظر حقوقی در حوزه کشاورزی اشاره کردن به حقوق کشاورزان و تعهدات و مسئولیت های آنان مفید است تا هم کشاورزان و هم غیر کشاورزان از این حقوق و تعهدات آگاه باشند چرا که این آشنایی و درک درست پیامدها و نتایج مبارکی دارد. در پرتو قوانین قدیم و جدید موضوع های مهمی مورد توجه در حوزه کشاورزی قرار گرفته است موضوع های جدیدی مانند حقوق مالکیت های فکری و کشاورزی بر اساس بیوتکنولوژی - محصولات تراریخته و مواردی از موضوع های علمی فنی کارشناسی مانند آبیاری قطره ای - کودهای شیمیایی - سمپاشی ها و فرسایش خاک از موارد مهمی هستند که در این دوران در قوانین جدید و مصوبات دولتی مورد توجه قرار گرفته است و هریک باید به گونه ای مورد استفاده قرار گیرد تا موجب زیان برای طبیعت و کشاورزی و کشاورزان نباشد. در این اثر تالیفی بخش های مستقلی را در شرح و تجزیه و تحلیل حقوقی مباحث مربوطه اختصاص داده ام در بخش کلیات به معانی و مفاهیم حق و حقوق اقسام آن اشاره نمودم و در بخش اول به حقوق کشاورزی و کشاورزان پرداخته ام و در بخشی دیگر به تعهدات و مسئولیت های کشاورزان توجه نمودم سپس بخشی را به ارائه نمونه آرای قضایی صادره از دادگاه ها در خصوص دعاوی و موضوع های مبتلا به روستاییان و کشاورزان اختصاص دادم در بخشی دیگر به حقوق مالکیت های فکری و مصادیق متعدد و متنوع آن و به کشاورزی سنتی و مدرن یعنی کشاورزی مبتنی بر بیوتکنولوژی توجه کردم. در این مجموعه آنچه که ضروری

و ممکن و مقدور بود به اختصار آورده‌ام از آن جهت که در مباحث حقوق کشاورزی و کشاورزان موضوع های بسیار مهم و متنوعی وجود دارد که باید هر یک را به تفصیل مورد بحث و بررسی قرار داد لیکن شرایط چاپ کتاب و هزینه های مالی که موثر بر قیمت و گران تر شدن کتاب می شود مرا بر آن داشت تا در این مجموعه مختصر به گردآوری اهم مطالب و موضوع ها پرداخته و تشریح نمایم و بنابر ضرب المثل: ما قل و دل یعنی آنچه که کم باشد اما دلالت بر مغز مطلب نماید، به منظور ترویج و تقویت کشاورزی در ادبیات حقوقی و توجه دادن دانشکده های حقوق و دانشجویان این رشته به این موضوع مهم، در حمایت از حقوق مادی و معنوی کشاورزان، دست به تالیف و تدوین این اثر زدم تا شروعی برای پرداختن مفصل تر و دقیق تر به حقوق کشاورزان باشد.

حسن فاکیان . . تیرماه ۱۳۹۹ - behdadlawyer@gmail.com

وکیل پایه یک دادگستری

www.ketab.ir